

Sygn. akt I ACa 1797/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Zbigniew Cendrowski

Sędziowie: SA Ewa Kaniok (spr.)

SO del. Beata Byszewska

Protokolant: ref. staż. Julia Murawska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Spółki z o.o. w S.

przeciwko S. K. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 10 października 2013 r.

sygn. akt XVI GC 343/10

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że w punkcie I (pierwszym) zasądza od S. K. (1) na rzecz (...) Spółki z o.o. w S. kwotę 2 533 371,76 zł (dwa miliony pięćset trzydzieści trzy tysiące trzysta siedemdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt sześć groszy) z ustawowymi odsetkami od 9 lutego 2012 r. do dnia zapłaty, w punkcie II (drugim) znosi wzajemnie między stronami koszty procesu; dodaje punkt III (trzeci) o treści: nakazuje pobrać od S. K. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 60 000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu; dodaje punkt IV (czwarty) o treści: nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz (...) Spółki z o.o. w S. kwotę 40 000 zł (czterdzieści tysięcy złotych) tytułem części nieuiszczonej opłaty od pozwu;**
- 2. oddala apelację w pozostałej części;**
- 3. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania apelacyjnego;**
- 4. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie od S. K. (1) kwotę 60 000 zł (sześćdziesiąt tysięcy złotych) tytułem części nieuiszczonej opłaty od apelacji;**
- 5. nakazuje ściągnąć z roszczenia zasądzonego na rzecz (...) Spółki z o.o. w S. kwotę 40 000 zł (czterdzieści tysięcy złotych) tytułem części nieuiszczonej opłaty od apelacji.**

Sygn. akt I ACa 1797/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 18.01.2010 r. skierowanym przeciwko S. K. (1) powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. wniósł o zasądzenie kwoty 4.429.517,90 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwany posiadał zadłużenie wobec spółki (...) S.A. z tytułu zakupu materiałów budowlanych (m.in. były to materiały nabywane na realizację inwestycji powoda przy ul. (...) w Z., na której pozwany wykonywał roboty budowlane). Powód w dniu 14.08.2009 r. kupił od (...)S.A. wierzytelności pieniężne przysługujące tej spółce od S. K. (1) w łącznej kwocie 1.413.376,48 zł wraz z prawem do odsetek ustawowych.

Powód wskazał także, iż pozwany nie wywiązywał się z większości zobowiązań finansowych wobec swoich podwykonawców. Obawiając się odpowiedzialności solidarnej wobec podwykonawców pozwanego jako generalnego wykonawcy powód zdecydował się odkupić wierzytelności wobec pozwanego od części jego podwykonawców. W dniu 14 października 2009 roku nabył od firmy (...) sp. z o.o. wierzytelności pieniężne przysługujące tej firmie od pozwanego w łącznej kwocie 2.533.371,76 zł z tytułu wykonania na rzecz pozwanego robót budowlanych.

Niezależnie od powyższego powód podniósł, iż po dokonaniu szczegółowego rozliczenia umowy o roboty budowlane zawartej pomiędzy nim, a pozwanym i rozliczeniu wszystkich przepływów pieniężnych okazało się, że przy podpisywaniu Aktu Notarialnego z dnia 11.08.2009 r., w którym powód poddał się egzekucji sądowej co do obowiązku zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 4.168.827,50 zł strony nie uwzględniły jego wpłaty 300.000 zł dokonanej tytułem uregulowania faktur o numerach (...) i (...).

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że wykonanych przez (...) Sp. z o.o. robót budowlanych nigdy nie odebrał, a co więcej nigdy nie zostały one zgłoszone pozwanemu do odbioru. Podał także, że protokół odbioru robót został podpisany przez pracownika powoda i nie została przy tym dochowana wynikająca z umowy o roboty budowlane procedura odbiorowa.

Gdy chodzi o wierzytelności nabyte od (...) S.A. zarzucił, że roszczenie jest nieudowodnione. Zakwestionował załączone przez powoda dokumenty z powodu braku podpisów, podpisu osób nieupoważnionych/nieznanych pozwanemu, jak i nieczytelności niektórych dokumentów.

Wyrokiem z dnia 10.10.2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 7.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wskazał:

W dniu 22.04.2008 r. powód zawarł z pozwanym prowadzącym działalność gospodarczą(...) S. K. (1) w W. umowę o roboty budowlane, na mocy której pozwany zobowiązał się do wykonania i oddania powodowi zespołu budynków mieszkalnych, wielorodzinnych z garażem podziemnym i infrastrukturą zewnętrzną w Z. przy ulicy (...), na nieruchomości stanowiącej własność (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..

Pozwany w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej kupował od (...) S.A. z siedzibą w W. materiały budowlane, które używał m.in. do wykonania robót budowlanych wykonywanych w ramach umowy z powodem z dnia 22.04.2008 r. Pozwany nie regulował płatności z tytułu zakupu ww. materiałów budowlanych w terminie. Pomimo istnienia wierzytelności wobec pozwanego do połowy sierpnia 2009 roku spółka (...) sprzedawała pozwanemu swoje artykuły.

W dniu 29.07.2009 r. powód zapłacił pozwanemu kwotę 300.000 zł tytułem należności z faktur nr(...) i (...).

Wykonując łączącą strony umowę z dnia 22.04.2008 r. pozwany korzystał z podwykonawców, w tym z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., z którą to spółką w dniu 14.05.2008 r. zawarł umowę nr (...). Na mocy tej umowy pozwany zlecił, a (...) Sp. z o.o. przyjął do wykonania wszystkie roboty żelbetowe na budowie przy ul. (...) w Z.. W § 3 ust.2 przedmiotowej umowy strony ustaliły, że podstawą do wystawienia faktur będzie protokół częściowego/końcowego odbioru robót

potwierdzony przez pełnomocnika przedstawiciela inwestora. W ust.3 § 3 strony uzgodniły, że wynagrodzenie przysługujące wykonawcy będzie płatne na rachunek wykonawcy w terminie 21 dni od dnia dostarczenia faktury. Ponadto z każdej faktury miała być zatrzymana kaucja gwarancyjna do końca okresu gwarancji w wysokości 5 % umowy. Strony ustaliły 3 letni okres gwarancji za wady fizyczne robót, który rozpoczynał się od daty odbioru końcowego robót przez pozwanego. Poza robotami żelbetowymi na budowie przy ul. (...) w Z., (...) Sp. z o.o. wykonywał na rzecz pozwanego roboty na budowie w Z. przy ul. (...). Pozwany miał wobec ww. spółki zobowiązania z tytułu umów o roboty budowlane, które nie zostały spłacone. To były znaczne kwoty z prac konstrukcyjnych żelbetowych.

Pozwany nie odebrał robót wykonanych przez (...) Sp. z o.o. na budowie przy ul. (...) w Z.. Pismem z dnia 09.09.2009 r. (...) Sp. z o.o. wezwał pozwanego lub jego umocowanego przedstawiciela do odbioru robót wykonanych w czerwcu i lipcu 2009 r. na budowie w Z. przy ul. (...), pozwany nie stawił się do odbioru tych robót i odbioru dokonał inspektor nadzoru N. K. reprezentujący (...) Sp. z o.o.

(...) Sp. z o.o. obciążył pozwanego należnościami wynikającymi z następujących faktur:

- z faktury VAT nr (...) z dnia 31.12.2008 roku na kwotę 419.482,80 zł (392.040 zł bez podatku) z tytułu usług budowlanych zgodnie z umową. Podstawą wystawienia tej faktury był protokół nr 5 częściowego/końcowego odbioru robót z 31.12.2008 r. podpisany przez kierownika budowy A. B. z wartością robót określoną na kwotę 394.200 zł;

- z faktury VAT nr (...) z dnia 27.02.2008 r. na kwotę 640.823 zł (598.900 zł bez podatku) z tytułu usługi budowlanej zgodnie z umową Protokół nr 6 i nr 7. Podstawą wystawienia tej faktury był protokół nr 6 częściowego odbioru robót z 30.01.2009 r., podpisany przez kierownika budowy A. B. z wartością robót określoną na kwotę 171.900 zł oraz protokół nr 7 częściowego/końcowego odbioru robót z 27.02.2009 r. podpisany przez kierownika budowy A. B. z wartością robót określoną na kwotę 447.000 zł;

- z faktury VAT nr (...) z dnia 10.06.2009 r. na kwotę 749.000 zł (700.00 zł bez podatku) z tytułu usług budowlanych zgodnie z umową. Podstawą wystawienia tej faktury był protokół nr 8 częściowego/końcowego odbioru robót z 30.05.2009 r. podpisany przez kierownika budowy A. B. z wartością robót określoną na kwotę 735.900 zł, w którym zastrzeżono, iż zatrzymaniu podlega kwota 35 900 zł;

- z faktury VAT nr (...) z dnia 21.09.2009 r. na kwotę 586.900,35 zł (548.505 zł bez podatku) z tytułu robót budowlanych zgodnie z umową – Protokół nr 9. Podstawą wystawienia tej faktury był protokół nr 9 częściowego odbioru robót z 18.09.2009 r. podpisany przez inspektora nadzoru N. K. reprezentującego (...) Sp. z o.o., z wartością robót określoną na kwotę 548.505 zł.

- z faktury VAT nr (...) z dnia 21.09.2009 r. na kwotę 328.675,11 zł (307.173 zł bez podatku) z tytułu robót budowlanych zgodnie z umową – Protokół nr 9. Podstawą wystawienia tej faktury był protokół nr 10 częściowego odbioru robót z 18.09.2009 r. podpisany przez inspektora nadzoru N. K. reprezentującego (...) Sp. z o.o. z wartością robót określoną na kwotę 307.173 zł.

- z faktury VAT nr (...) z dnia 21.09.2009 r. na kwotę 59.813 zł (55.900 zł bez podatku) z tytułu kwoty zatrzymanej w protokołach nr 7 i 8 wynikającej z wykonania prac polegających na rozszafovaniu stropu.

W Akcie Notarialnym z dnia 11.08.2009 r. powód oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oświadczyli, że poddają się egzekucji sądowej w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. co do obowiązku zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 4.198.827,50 zł, stanowiącej wierzytelność pozwanego względem powoda z tytułu wykonania przez pozwanego robót budowlanych z umowy z dnia 22.04.2008 r.

W dniu 14.08.2009 roku (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. jako sprzedawca zawarł z powodem jako kupującym umowę sprzedaży wierzytelności. Zgodnie z tą umową sprzedawca przelał na rzecz kupującego wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości 1.413.376,48 zł wskazane w § 1 ust.1 niniejszej umowy. Szczegółowe zestawienie kwot i tytułów, z jakich miały wynikać wierzytelności będące przedmiotem umowy miał stanowić załącznik do umowy. Wraz

z wierzytelnością sprzedawca przeniósł za rzecz kupującego wszelkie prawa z nią związane, w tym prawo do odsetek za opóźnienie. W § 1 ust.1 umowy sprzedawca oświadczył, że przysługuje mu niesporna i wymagalna wierzytelność pieniężna z tytułu niezapłaconej należności ze sprzedaży materiałów budowlanych wobec pozwanego.

W dniu 25.08.2009 r. (...) S.A. poinformował pozwanego, że dokonał przeniesienia wymagalnych na dzień 14.08.2009 r. wierzytelności pieniężnych w łącznej kwocie 4.983.141,92 zł przysługujących mu z tytułu sprzedaży na jego rzecz materiałów budowlanych na rzecz spółek: (...) Sp. z o.o. – 2.319.839,89 zł, (...) Sp. z o.o. – 1.413.376,48 zł, (...) Sp. z o.o. – 1.249.925,55 zł.

W dniu 10.09.2009 r. pozwany poinformował (...) S.A., iż dokonany przez tę spółkę przelew wierzytelności może być uznany za skuteczny jedynie co do kwoty 2.578.799,57 zł, gdyż jedynie w takiej wysokości (...) S.A. posiada do niego wymagalne wierzytelności. Pozwany informował także powoda, iż ma wątpliwości, czy faktycznie nastąpiło nabycie wierzytelności, z jaką datą i w jakiej wysokości.

W dniu 14.10.2009 r. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. jako cedent zawarł z powodem jako cesjonariuszem umowę sprzedaży wierzytelności w stosunku do pozwanego w łącznej wysokości 2.533.371,76 zł z tytułu zapłaty wynagrodzenia za wykonane usługi na podstawie umowy nr (...) z dnia 14.05.2008 r. zawartej pomiędzy cedentem, a pozwanym. Na łączną kwotę 2.533.371,76 zł składały się wierzytelności:

- 233.105,30 zł z faktury VAT nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.01.2009 r. do dnia zapłaty;
- 610.878 zł z faktury VAT nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20.03.2009 r. do dnia zapłaty;
- 714.000 zł z faktury VAT nr (...) z ustawowymi odsetkami od dnia 01.07.2009 r. do dnia zapłaty;
- 586.900,35 zł z faktury VAT nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami;
- 328.675,11 zł wynikająca z faktury nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami;
- 59.813 zł z faktury VAT nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami i stanowiąca należne od pozwanego wynagrodzenie za wykonanie prac polegających na rozszafowaniu stropu, zatrzymane zgodnie z postanowieniami protokołu nr 7 i 8 częściowego odbioru wykonanych robót z dnia 27.02.2009 r. i 30.05.2009 r. do czasu ich wykonania. Cedent sprzedał powodowi ww. wierzytelności wraz z wszelkimi prawami z nimi związanymi, w szczególności z prawem do odsetek.

W dniu 27.10.2009 r. (...) Sp. z o.o. zawiadomił powoda o przelewie ww. wierzytelności.

Sąd pominął kserokopie niepoświadczone za zgodność z oryginałem dokumentów (k. 129-501) jako niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Pozostałe kserokopie niepoświadczone za zgodność z oryginałem dokumentów, w zakresie w jakim były czytelne zostały uwzględnione przez Sąd.

Sąd obdarzył walorem wiarygodności zeznania M. S., T. D., A. K., S. K., P. B., N. K. oraz M. K..

Zeznania świadka K. P., nie zostały uwzględnione w części, z których wynika, iż odbioru prac (...) Sp. z o.o. dokonywał pozwany, gdyż nie wynika to ze złożonych do pozwu protokołów odbioru.

Zeznaniom E. C. Sąd dał wiarę.

Przechodząc do oceny prawnej Sąd Okręgowy powołał treść art. 509 k.c. wskazując, że aby wierzytelność mogła stać się przedmiotem rozporządzenia, musi być w dostateczny sposób oznaczona, zindywidualizowana. Przede wszystkim powinien być wyraźnie określony stosunek zobowiązaniowy, którego elementem jest zbywana wierzytelność (por. wyrok SN z 5.11.1999 r., III CKN 423/98, BSN 2000, Nr 1, s. 11). Chodzi tu głównie o oznaczanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Wskazane elementy muszą być oznaczone bądź przynajmniej oznaczalne już w momencie zawierania umowy przenoszącej wierzytelność, do chwili zaś przejścia wierzytelności z majątku

zbywcy do majątku nabywcy powinno nastąpić wyczerpujące sprecyzowanie również pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w którego ramach istnieje zbywana wierzytelność.

W niniejszej sprawie z umowy przelewu wierzytelności (...) S.A. z dnia 14.08.2009 r. wynika wprawdzie, że sprzedawca przelał na rzecz kupującego wierzytelności pieniężne w łącznej wysokości 1.413.376,48 zł z tytułu niezapłaconej należności ze sprzedaży materiałów budowlanych wobec pozwanego, szczegółowe zestawienie kwot i tytułów, z jakich miały wynikać wierzytelności będące przedmiotem tej umowy miał stanowić załącznik do umowy, jednak powód nie złożył w toku postępowania owego załącznika. Toteż w ocenie sądu powód nie wykazał, jakie konkretnie wierzytelności zostały przez niego nabyte. Nieuzasadnione byłoby przyjęcie, że ww. załącznik stanowi załączona do pozwu „Lista odsetek przysługujących (...) Sp. z o.o. od S. K. (1) – (...) w dniu 14.08.2009”, gdyż sama nazwa tego dokumentu na to nie wskazuje, ponadto jest on podpisany jedynie przez powoda i nie można określić daty powstania tej listy. Z podobnych względów nie można także uznać, by załączony do pozwu niepodpisany komputerowy wydruk pod tytułem „Lista wierzytelności przysługujących (...) Spółka Akcyjna od S. K. (1) (...) nabytych w dniu 14.08.2009 przez (...) Sp. z o.o.” określał wierzytelności przelane na powoda zgodnie z umową z dnia 14.08.2009 r., tak jak i zestawienia wierzytelności w pismach powoda kierowanych do pozwanego. Istotna jest także okoliczność, iż w dniu 14.08.2009 r. (...) S.A. zawarł umowę cesji wierzytelności z tytułu sprzedaży na rzecz pozwanego materiałów budowlanych z trzema spółkami tj. z powodem, (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Wobec tego w niniejszej sprawie przedmiot świadczenia z umowy cesji jest nie tylko nieoznaczony lecz również nieoznaczalny, bowiem nie można określić, które konkretnie wierzytelności z tytułu sprzedaży na rzecz pozwanego materiałów budowlanych każda z tych trzech spółek nabyła. Powód nie wykazał więc by nabył skutecznie wierzytelności, których dochodzi od pozwanego w przedmiotowej sprawie, gdyż nie udowodnił by w momencie zawarcia umowy cesji rzeczywiście były one wystarczająco określone.

Sąd Okręgowy podkreślił, że w myśl art. 232 k.p.c. strona zobowiązana jest zgłaszać wnioski dowodowe. Ma także obowiązek dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiać dowody. Ewentualne skutki ujemne nie przedstawienia dowodu obciążają stronę która nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę je zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.p.c.).

W świetle powyższego powództwo w zakresie dotyczącym wierzytelności, którą powód miał nabyć na podstawie umowy z (...) S.A. uległo oddaleniu.

W konsekwencji zbędnym było badanie czy towary wskazane w załączonych do pozwu niepoświadczonych za zgodność z oryginałem kserokopiach dokumentów, w tym w fakturach VAT wystawionych przez (...) S.A. i WZ zostały rzeczywiście sprzedane pozwanemu (tj. czy były podstawy do wystawienia faktur) oraz, czy i w jakiej wysokości pozwany nie zapłacił za nabyte artykuły.

Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż powód nie wykazał także by żądana przez niego kwota 300.000 zł z tytułu nadpłaty dokonanej na rzecz pozwanego była uzasadniona. Z Aktu Notarialnego z dnia 11.08.2009 r. wynika wprawdzie, iż powód oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. oświadczyli, że poddają się egzekucji sądowej w trybie art. 777 § 1 pkt 4 k.p.c. co do obowiązku zapłaty na rzecz pozwanego kwoty 4.198.827,50 zł, stanowiącej wierzytelność pozwanego względem powoda z tytułu wykonania przez pozwanego robót budowlanych z umowy z dnia 22.04.2008 r., jednak nie określono tam, jakie konkretnie wierzytelności składają się na tę kwotę, tzn. z jakich faktur one wynikają (także dowody w postaci księgowych zapisów z konta i wyciągi bankowe nie pozwalają poczynić takich ustaleń). Toteż pomimo, iż powód przedkładając wyciąg bankowy wykazał, iż w dniu 29.07.2009 r. zapłacił pozwanemu kwotę 300.000 zł tytułem należności z faktur (...) i (...), to jednak nie udowodnił, że była to kwota uwzględniona w wysokości wierzytelności określonej w Akcie Notarialnym z dnia 11.08.2009 r., zatem powód nie udowodnił ww. roszczenia i podlega ono oddaleniu.

Odnosząc się natomiast do roszczenia z umowy cesji z dnia 14.10.2009 r. wierzytelności pieniężnych (...) sp. z o.o. od pozwanego w łącznej kwocie 2.533.371,76 zł z tytułu wykonania na rzecz pozwanego robót budowlanych Sąd I instancji

wskazał, że powód nie przedłożył żadnego dowodu potwierdzającego istnienie wierzytelności w kwocie 233.105,30 zł z faktury VAT nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.01.2009 r. do dnia zapłaty. Wśród złożonych kserokopii faktur niepoświadczonych za zgodność z oryginałem brak bowiem faktury VAT o takim numerze, czy też faktury opiewającej na kwotę 233.105,30 zł. Ponadto, pomimo iż powód złożył kserokopie faktur dotyczących pozostałych nabytych przez niego wierzytelności tj. 610.878 zł z faktury VAT nr (...), 714.000 zł z faktury VAT nr (...), 586.900,35 zł z faktury VAT nr (...), 328.675,11 zł z faktury nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami, 59.813 zł z faktury VAT nr (...), to jednak nie przedstawił dowodu pozwalającego ustalić, kiedy wyżej wymienione faktury zostały pozwanemu doręczone. W konsekwencji tego nie można ustalić, czy 21 dniowy termin liczony od dnia doręczenia faktury do zapłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3 § 3 umowy łączącej pozwanego z (...) sp. z o.o. rozpoczął swój bieg, a co za tym idzie, czy powyższe roszczenia są wymagalne.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie wykazano także, by kierownik budowy A. B. był osobą uprawnioną do odbioru w imieniu pozwanego robót, w tym do podpisywania protokołów odbioru robót nr 6, 7 i 8 będących podstawą wystawienia faktur nr (...) i (...). Z zeznań K. P. wynika, iż protokoły podpisywał pozwany lub jego syn. Natomiast odnośnie protokołów odbioru nr 9 i 10 podpisanych przez inspektora nadzoru N. K. reprezentującego (...) Sp. z o.o. będących podstawą do wystawienia faktur nr (...) i (...) nie wykazano by osoba ta była przedstawicielem inwestora tj. powoda. (...) Sp. z o.o. był właścicielem nieruchomości lecz nie oznacza to, że był on także inwestorem robót budowlanych z umowy z dnia 22.04.2008 r. Zwłaszcza, iż powód w pozwie sam siebie określił mianem inwestora. Zatem niezależnie od interpretacji postanowienia umowy pozwanego z (...) sp. z o.o., w który strony ustaliły, że podstawą wystawienia faktur będzie protokół częściowego/końcowego odbioru tych robót potwierdzony przez pełnomocnika przedstawiciela inwestora tzn. bez względu na to, czy do podpisywania protokołu odbioru robót uprawniony był tylko pełnomocnik przedstawiciela inwestora, czy też pozwany, a pełnomocnik przedstawiciela inwestora miał je jedynie potwierdzać – w przedmiotowej sprawie żadna z tych osób nie dokonała odbioru robót, których rzekome wykonanie było podstawą wystawienia ww. faktur. F.- (...) prowadził budowy w Z. przy ul. (...), a powód nie wykazał, iż zobowiązania te istniały w związku z budową przy ul. (...).

Mając zatem na względzie treść art. 510 § 2 k.p.c., który stanowi, że ważność umowy przelewu zależy od ważności zobowiązania, na podstawie którego dochodzi do przeniesienia wierzytelności Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, iż przedmiotowe powództwo także w pozostałym zakresie jest bezzasadne i oddalił je.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód zaskarżając go w całości, zarzucając:

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nie dokonanie przez Sąd I instancji pełnego rozeznania stanu faktycznego i prawnego sprawy, oraz przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów poprzez stwierdzenie, że:

- powód nie wykazał, że nabył skutecznie wierzytelności, których dochodzi od pozwanego, gdyż nie udowodnił by w momencie zawarcia umowy cesji były one wystarczająco określone;

- powód nie wykazał, by żądana przez niego kwota 300.000 zł z tytułu nadpłaty dokonanej na rzecz pozwanego była uzasadniona;

2. naruszenie art. 232 k.p.c. i art. 6 k.p.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne przyjęcie, iż powód nie przedstawił dowodów na poparcie swoich twierdzeń;

3. naruszenie art. 509 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i nieprzyjęcie, że powód skutecznie nabył względem pozwanego wierzytelności będące przedmiotem umów cesji.

Skarżący wniósł o zmianę wyroku poprzez uwzględnienie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. Ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest uzasadniona w części, co pociąga za sobą częściową zmianę zaskarżonego wyroku w oparciu o art. 386 par. 1 k.p.c. oraz oddalenie apelacji w pozostałym zakresie na podstawie art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenie sądu I instancji, iż powód nie wykazał jakoby kwota 300.000 zł. wynikająca z faktur(...) i (...), uiszczona pozwanemu 29.07.2009r. (k.112) nie została uwzględniona w akcie notarialnym z 11.08.2009r., w którym powódka poddała się egzekucji odnośnie kwoty 4.168.827,50 zł. Zgodnie z treścią aktu notarialnego, dług z tytułu robót wykonanych przez S. K. (1) został wyliczony na dzień sporządzenia aktu notarialnego tj. na 11.08.2009r. W treści aktu notarialnego nie przedstawiono szczegółowego wyliczenia owego długu, zatem brak jest podstaw do przyjęcia, że kwota przelana na rzecz pozwanego przed sporządzeniem aktu notarialnego tj. 29.07.2009r. została pominięta. W tym zakresie apelacja nie zasługuje na uwzględnienie i uległa oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

Sąd Apelacyjny podziela także ustalenie sądu I instancji, że powód nie udowodnił, które konkretnie wierzytelności zostały przez niego nabyte w wyniku umowy cesji wierzytelności w łącznej wysokości 1.413.376,48 zł, jaką zawarł w dniu 14.08.2009 roku z (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z.. W tej części apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Rację ma sąd I instancji, że zgodnie z art. 509 k.c. aby wierzytelność mogła stać się przedmiotem rozporządzenia, musi być w dostateczny sposób oznaczona. Zarzut naruszenia tego artykułu należy przeto uznać za chybiony.

Zgodnie z umową cesji z 14.08.2009r., szczegółowe zestawienie kwot i tytułów, z jakich miały wynikać wierzytelności będące przedmiotem tej umowy miał stanowić załącznik do umowy (k.38 par. 2 umowy). Powód nie złożył owego załącznika, ani innego dokumentu sporządzonego przez (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z., zawierającego zestawienie wierzytelności przelanych na mocy umowy z 14.08.2009r. (lista znajdująca się na k. 52 akt nie jest podpisana, poza tym jest jedynie kserokopią nie potwierdzoną za zgodność, zaś lista znajdująca się na k.128 nie wiadomo przez kogo została sporządzona i także nie jest podpisana ,obie listy nie posiadają waloru dokumentu). W tym zakresie Sąd Apelacyjny podziela zarówno ustalenia faktyczne poczynione przez sąd I instancji, uznając zarzut naruszenia art. 233 par. 1 k.p.c. za chybiony, jak i rozważania prawne tego sądu, zwarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Rację ma Sąd Okręgowy, że powód nie złożył faktur dokumentujących przelane wierzytelności. Kserokopie faktur i dokumentów WZ załączone do pozwu nie zostały poświadczone za zgodność z oryginałami a pozwany kwestionuje swoje zobowiązanie z w/w tytułów. Zeznania świadków, którzy potwierdzili fakt sprzedaży materiałów budowlanych oraz ich odbiór, nie są wystarczające do poczynienia ustaleń faktycznych, albowiem są ogólnikowe a pozwany nie kwestionuje, iż materiały kupował ale wysokość swojego długu, poza tym jak słusznie wskazał sąd I instancji, dług z tytułu sprzedaży materiałów budowlanych został przelany przez (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Z. na rzecz kilku podmiotów, niezbędne jest zatem oznaczenie, które wierzytelności zostały przelane na rzecz, którego podmiotu.

W pozostałej części apelacja jest zasadna i podlega uwzględnieniu.

Błędne jest ustalenie sądu I instancji, że powód nie złożył dokumentów dotyczących wierzytelności przelanej na mocy umowy zawartej w dniu 14 października 2009 roku z (...) sp. z o.o. w łącznej kwocie 2.533.371,76 zł z tytułu wykonania na rzecz pozwanego robót budowlanych.

W aktach znajdują się poświadczone notarialnie kopie faktur (k.62-63- 72-73), a gdy idzie o protokoły odbioru i obmiaru robót, pozwany nie kwestionuje ich treści ograniczając się jedynie do twierdzenia, że to nie on odebrał roboty, zatem nie kwestionuje treści, jaka zawarta jest w tych protokołach, co do ilości i zakresu robót. Z protokołów odbioru i obmiaru robót wynika poza tym, wbrew ustaleniom sądu I instancji, że dotyczą one budowy przy ul. (...),

zaś kopia umowy pomiędzy (...) sp. z o.o. a pozwanym (k.57 i nast.) została potwierdzona zeznaniami świadka K. P. uprawnionego do reprezentacji (...) sp. z o.o. i co do zasady nie była kwestionowana (k.1204 tom 7).

Błędne jest ustalenie sądu I instancji, że powód nie przedłożył żadnego dowodu potwierdzającego istnienie wierzytelności w kwocie 233.105,30 zł z faktury VAT nr (...) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30.01.2009r. do dnia zapłaty. Wśród złożonych kserokopii faktur poświadczonych notarialnie za zgodność z oryginałem jest bowiem faktura VAT o numerze (...) (k.72-73), opiewająca na kwotę 419.482,80zł., która zgodnie z wywodami powoda została częściowo uregulowana i do zapłaty pozostała kwota 233.105,30 zł. (powyższe wynika także z zawiadomienia o przelewie wierzytelności sporządzonego przez prezesa zarządu (...) sp. z o.o. K. P., doręczonego pozwanej (k.54-55, 56).

Jeśli chodzi o kwestię odbioru robót od (...) sp. z o.o., to należy zważyć, że roboty te były wykonane przez (...) sp. z o.o. jak podwykonawcę na nieruchomości położonej w Z. przy ul. (...), stanowiącej własność ” (...) spółki z o.o. z siedzibą w W.. Generalnym wykonawcą był pozwany, zaś inwestorem (...) spółka z o.o. z siedzibą w S. (akt not. k.11 i nast., umowa k.23 i nast., umowa k.57 i nast.). Podstawą do wystawienia faktury za w/w roboty miał być protokół odbioru potwierdzony przez pełnomocnika przedstawiciela Inwestora (k.58). W sytuacji, gdy inwestor (powód) nie kwestionuje protokołów odbioru robót podpisanych przez kierownika budowy ustanowionego przez pozwanego- A. B., oraz przez inspektora nadzoru N. K., oraz zakresu i jakości wykonanych robót a także ich wartości i gdy nabył od (...) sp. z o.o. wierzytelność z tytułu wynagrodzenia za wykonanie tych robót przysługującą (...) sp. z o.o. w stosunku do pozwanego, zarzut pozwanego, że roboty nie zostały przez niego odebrane, nie może skutkować oddaleniem powództwa w tym zakresie, nie ulega bowiem wątpliwości że roboty zostały wykonane i przekazane inwestorowi (powodowi).

Jak zeznał K. P. pozwany zszedł z budowy, nie można go było znaleźć i nie stawiał się na podpisanie protokołów odbioru robót (k.1204). W tej sytuacji (...) sp. z o.o. nie miał możliwości przekazania prac pozwanemu, nie oznacza to jednak, że pozwany nie jest zobowiązany do zapłaty. To on zlecał wykonanie robót i zobowiązał się zapłacić za nie (k.57 umowa), skoro uchylił się od odbioru robót, podstawą żądania zapłaty wynagrodzenia jest sam fakt wykonania robót i przekazania ich inwestorowi (art. 654 k.c.).

Pozwany zeznając w charakterze strony (k.1229 i nast.) nie odniósł się merytorycznie do zakresu robót wykonanych przez (...) sp. z o.o., potwierdził natomiast, że prace nadzorował kierownik budowy (k.1230). W tej sytuacji brak jest podstaw do przyjęcia, że podpis kierownika budowy A. B. nie potwierdza zakresu robót wykonanych przez w/w podwykonawcę.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.533.371,76 zł. z ustawowymi odsetkami od 9 lutego 2012r. tj. od doręczenia pozwu. Jak wynika z akt, kserokopię załączników do pozwu doręczono pozwanemu dopiero 8.02.2012r. (k. 1150 tom 6). Na rozprawie 14.10.2011r. k.1021 pełnomocnik pozwanego podnosił, że nie otrzymał załączników do pozwu i sąd po dokonaniu ustaleń zarządził ich doręczenie (zob. karty 502, 518,526, 551).

Sąd Apelacyjny przyjął, że powód wygrał proces w 60% i w związku z tym zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu za I instancję, w oparciu o art. 100 k.p.c. Ponieważ powód był zwolniony od kosztów sądowych, Sąd Apelacyjny w oparciu o art. 113 ust 1 i art. 113 ust.2 pkt 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał pobrać od pozwanego opłatę od pozwu w wysokości 60% i ściągnąć z roszczenia zasądzzonego na rzecz powoda pozostałą część opłaty od pozwu.

Analogiczne rozstrzygnięcie wydał Sąd Apelacyjny gdy idzie o koszty procesu za II instancję, w tym nieuiszczoną opłatę od apelacji.